

Sygnatura akt I C 251/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Lidia Orzechowska-Korpikiewicz

Protokolant: Anna Lasko

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 07 grudnia 2015 r. w K.

sprawy z powództwa S. T.

przeciwko (...) S.A. w W. Oddział we W.

o zapłatę

I zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. Oddział we W. na rzecz S. T. kwotę 27.851,02 zł (dwadzieścia siedem tysięcy osiemset pięćdziesiąt jeden złotych 02/100 złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.07.2014r. do dnia zapłaty;

II dalej idące powództwo oddala,

III zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. Oddział we W. na rzecz S. T. kwotę 1678,00 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu;

IV zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. Oddział we W. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1667,00 zł tytułem części kosztów procesu od uiszczenia których powód był zwolniony.

sygn. akt I C 251/15

UZASADNIENIE

Powód S. T., w pozwie złożonym 30 lipca 2014r., wniósł o zasądzenie od (...) S.A. w W., Oddział we W. kwoty 47.851,02 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania powód podniósł, że w dniu 21 lipca 2009 roku na drodze M.-R., kierowany przez niego pojazd samochodowy marki V. (...), nr rej. (...) zderzył się z ciągnikiem rolniczym V., nr rej. (...) z doczepionym beczkowozem. Kierowca ciągnika ubezpieczony był w zakresie odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej (polisa nr (...)). W toku prowadzonego w sprawie wypadku postępowania przygotowawczego powołano biegłych. Powód powołał się na tę opinię, z której wynika, że bezpośrednią przyczyną wypadku było zachowanie kierowcy ciągnika, który nie ustąpił pierwszeństwa powodowi i zjechał mu drogę. W dalszej części wskazał na opinię biegłego, zgodnie z którą, powód jadąc z prędkością 99 km/h nie miał żadnej możliwości wyhamowania nawet w sytuacji gdyby jechał z dozwoloną prędkością 90 km/h.

W następstwie wypadku powód doznał wieloodłamowego złamania trzonu kości udowej i złamania panewki lewej stawu biodrowego oraz licznych zasinień i krwawień na udach i głowie. W związku z tym był hospitalizowany i poddany zabiegowi operacyjnemu repozyycji otwartej i stabilizacji ryglowanym gwoździem śródszpikowym złamanej kości lewej udowej. Po opuszczeniu szpitala powód długo poruszał się za pomocą kul i przechodził w warunkach domowych szereg

zabiegów rehabilitacyjnych. Pomimo to, nie powrócił całkowicie do zdrowia i do pełnej sprawności i aktywności, a przez około 1,5 roku zmuszony był do poruszania się o kulach. Nadal odczuwa dolegliwości bólowe lewego stawu biodrowego, nasilające się przy dźwiganiu, a także dolegliwości bólowe rzepek lewej i uda lewego. Taki stan rzeczy upośledza sprawność ogólną powoda przez obniżenie zdolności do podnoszenia ciężarów. Dolegliwości te faktycznie uniemożliwiają wykonywanie dotychczasowej pracy na stanowisku mechanika samochodowego i podejmowanie większej aktywności ruchowej. Nie będzie mógł również nigdy uprawiać żadnego sportu wymagającego wysiłku fizycznego. Sytuacja ta wpływa na niską samoocenę powoda.

Powód powołał się również na sprawę VII C 30/13 prowadzoną przez tutejszy Sąd, w której została zasądzona od strony pozwanej na jego rzecz, w związku z tym wypadkiem, kwota 2.148,98 zł tytułem częściowego zadośćuczynienia. Wskazał, że w jego ocenie kwota adekwatna do poniesionej krzywdy wynosi 100.000,00 zł. a po uwzględnieniu faktu przyczynienia się do powstałej szkody ogranicza roszczenie do kwoty 50.000,00 zł. Uwzględniając, że strona pozwana wypłaciła kwotę 2.148,98 zł., wezwał ją ponownie pismem z 22 maja 2014 r. o zapłatę brakującej różnicy, to jest kwoty dochodzonej pozwem wynoszącej 47.851,02 zł.

Strona pozwana - (...) S.A. w W., Oddział we W. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w kwocie 2.417 zł. Wskazała, że nie kwestionuje swojej odpowiedzialności co do zasady za skutki wypadku komunikacyjnego z 21 lipca 2009 r. Powołała się na ustalenia zawarte w wyroku Sądu w Kamiennej Górze z 7 lutego 2014 r. w zakresie rozmiaru obrażeń powoda, 28 % uszczerbku na zdrowiu, przyczynienia się powoda w 50 % do powstałej szkody oraz podniosła zarzut powagi rzeczy osądzonej. Zdaniem strony pozwanej twierdzenie powoda, że dochodzone i zasądzone w wyroku z 7 lutego 2014 r. zadośćuczynienie w kwocie 2.148,98 zł. jest świadczeniem częściowym, nie jest uzasadnione, bowiem nie wynika to ani z pozwu ani z wyroku w sprawie VII C 30/13. Nie nastąpiły żadne nowe okoliczności, które dawały by podstawę do dochodzenia zadośćuczynienia w kwocie 50.000,00 zł. Zasądzone i wypłacone zadośćuczynienie jest adekwatne do rozmiaru krzywdy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze Wydział Zamiejscowy w K. prawomocnym wyrokiem z 7 lutego 2014 r. zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda między innymi (zgodnie z żądaniem pozwu) kwotę 2.148,98 zł. tytułem zadośćuczynienia za skutki wypadku. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że powód S. T. 21 lipca 2009 roku, prowadząc samochód dostawczy V. (...), nr rej. (...) na drodze S. – M. uczestniczył w kolizji drogowej z wyjeżdżającym z pola ciągnikiem rolniczy V., nr rej. (...) z doczepionym beczkowozem. Obaj uczestnicy wypadku stworzyli stan zagrożenia i sytuację niebezpieczną na drodze - prowadzący ciągnikiem poprzez nieustąpienie pierwszeństwa pojazdowi powoda, zaś powód poprzez jazdę z prędkością większą o kilkanaście km/h od dopuszczalnej. Prowadzący ciągnik rolniczy K. L. ubezpieczony był w zakresie odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. w W. (polisa nr (...)).

W wyniku wypadku z 21 lipca 2009 roku powód doznał wieloodłamowego złamania trzonu lewej kości udowej, złamania panewki lewego stawu biodrowego bez przemieszczenia, złamania dolnego bieguna rzepek lewej bez przemieszczenia, zasinienia i krwawienia na udach i głowie. Zaraz po wypadku został hospitalizowany w Oddziale Ortopedycznym (...) Centrum (...) w K., gdzie przebył zabieg operacyjny repozyycji otwartej i stabilizacji złamanej kości udowej ryglowanym gwoździem śródszpikowym. Przebywał w szpitalu do 4 sierpnia 2009 roku. Po wyjściu ze szpitala poruszał się o kulach przez około 1,5 roku i od połowy sierpnia 2009 roku przechodzi długotrwałą rehabilitację w warunkach domowych. W dacie orzekania, budowa powoda i jego postawa były prawidłowe, ruchy swobodne, a chód sprawny, chociaż odczuwa dolegliwości bólowe lewego stawu biodrowego nasilające się przy dźwiganiu obciążenia, a także dolegliwości bólowe rzepek lewej nasilające się przy dynamicznych przeciążeniach (zeskok) oraz przy klękaniu na kolano. Ponadto doznawał dolegliwości w połowie długości uda przy zmianach pogody (zmiany ciśnienia atmosferycznego). Krzywizny fizjologiczne kręgosłupa i jego ruchomość były prawidłowe. Powód miał pełną ruchomość kończyn górnych we wszystkich stawach. Również miał pełną ruchomość w stawach kolanowych i w stawach biodrowych, przy wynoszącym 25 mm deficycie obwodu uda lewego powyżej górnego bieguna rzepek. Przy forsownej rotacji wewnętrznej oraz ucisku osiowym w stawie biodrowym lewym pojawiała się bolesność o niewielkim nasileniu. Uszkodzenie powierzchni chrzęstnej stropu panewki w tylnej części, przechodzące

na część kulszową i część łonową panewki stawu biodrowego lewego rokują powstaniem przyspieszonych zmian zwyrodnieniowych tego stawu. Z punktu widzenia ortopedii urazowej, uszczerbek na zdrowiu powoda spowodowany wypadkiem z 21 lipca 2009 roku wynosi: uszkodzenie lewego stawu biodrowego - 10 %, wieloodłamowe złamanie trzonu kości udowej, bez odtworzenia anatomicznego kształtu kości (trwale zniekształcenie) - 10 % i złamanie dolnego bieguna rzepki - 3 %. Sumaryczna zatem wysokość uszczerbku wynosi 23 %. Złamanie panewki stawu biodrowego rokuje przyspieszonym rozwojem zmian zwyrodnieniowych, upośledza sprawność ogólną przez obniżenie zdolności do podnoszenia większych obciążeń. Złamanie rzepki nie daje powodów do rokowania rozwoju niekorzystnych zmian zwyrodnieniowych w przyszłości. Powoduje jedynie obecnie upośledzenie możliwości klękania i wykonania przysiadu. W rezultacie, powód ma po wypadku ograniczoną w stosunku do stanu sprzed wypadku zdolność do kontynuowania pracy w zawodzie mechanika samochodowego. Dolegliwości nie znoszą całkowicie możliwości kontynuowania pracy, jednak z powodu opisanego wyżej upośledzenia sprawności fizycznej, możliwości zawodowe powoda uległy ograniczeniu.

Sprawność umysłowa powoda po wypadku nie uległa obniżeniu. Sytuacja finansowa powoda po wypadku, wynikająca z braku odpowiedniej pracy i związanego z tym braku możliwości utrzymania rodziny, była główną przyczyną jego lęków i frustracji. Powód w związku z wypadkiem ujawniał zaburzenia adaptacyjne o charakterze przedłużonym (przewlekłe). Mając na uwadze zaburzenia adaptacyjne powoda, będące następstwem urazów doznanych w wypadku i utrwalone nerwice związane z urazem czaszkowo-mózgowym (następstwo ciężkiego stresu, bez trwałych uszkodzeń ośrodkowego układu nerwowego), uszczerbek powoda na zdrowiu psychicznym zaklasyfikowany został jako długotrwały i określony na 5 %.

W dacie wydania tego wyroku powód miał 30 lat był żonaty. miał dwoje dzieci w wieku 4 i 9 lat. Przed wypadkiem zarobki powoda wystarczały na utrzymanie jego rodziny. W okolicy domu grywał w piłkę ze swoimi dziećmi i jeździli z nimi na rowerach, a zimą na nartach. Jeździł również z dziećmi regularnie na krytą pływalnię, a z żoną chodził na zabawy taneczne. Po wypadku powód nie wykonywał już jakiegokolwiek pracy zarobkowej i zaniechał też opisanej wyżej aktywności rodzinnej. Był jedynie parę razy z żoną na potańcówce. Zaczęli się natomiast często i dość intensywnie kłócić, a główną tego przyczyną był fakt, że powód nie mógł już utrzymać rodziny. Żona powoda została zmuszona do wykonywania bieżących obowiązków domowych należących wcześniej do powoda, np. noszenie do domu drewna na opał. Jedynym dochodem powoda po wypadku były świadczenia z ubezpieczenia społecznego, a był już wówczas zobowiązany do spłacania dotacji otrzymanej na działalność gospodarczą. Powód i jego żona nie mieli żadnego istotnego wartościowo majątku, ani oszczędności i mieszkali w gminnym lokalu czynszowym. W utrzymaniu powoda i jego rodziny po wypadku pomagali im ich bliscy. Żona powoda przed wypadkiem powoda nie pracowała zarobkowo, po wypadku zaś zmuszona została do podejmowania wszelkich prac, w tym w sklepie jako sprzedawca i przy zbieraniu jagód w lesie. Jesienią 2013 roku powód podjął pracę zarobkową w wymiarze 1/4 etatu w prywatnym warsztacie samochodowym i z tego tytułu uzyskiwał wynagrodzenie w wysokości 500,00-600,00 zł netto miesięcznie.

Pismem z dnia 15 lutego 2011 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 100.351,02 zł tytułem odszkodowania, w tym kwoty 75.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia.

Powód ukończył w 2001 roku zasadniczą szkołę zawodową i uzyskał dyplom blacharza samochodowego. Nabył też prawo do kierowania samochodami osobowymi i ciężarowymi. W kwietniu 2009 roku rozpoczął działalność gospodarczą pod nazwą „Wulkanizacja i naprawa bieżąca (...)” w zakresie konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych oraz działalności usługowej wspomagającej transport lądowy. Uzyskał też na ten cel pomoc finansową ze środków Unii Europejskiej w kwocie 17.500,00 zł.

/ dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze Wydział Zamiejscowy w K. z 7 lutego 2014 r. wraz z uzasadnieniem sygn. akt VII C 30/13, k. 531 i od 535 do 542/.

Aktualnie powód od 20 marca 2015 r. pracuje w pełnym wymiarze na stanowisku blacharz lakiernik za najniższym wynagrodzeniem. Nadal posiada ograniczenia fizyczne związane ze skutkami wypadku i nie może pewnych prac wykonywać. Jest zdolny do wykonywania pracy

zawodowej zgodnie z wyuczonym i wykonywanym zawodem z ograniczeniami polegającymi na przeciwwskazaniu dźwigania i przenoszenia ciężarów, przebywania długotrwałego w pozycji klęczącej.

/ dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu chorób wewnętrznych i medycyny pracy B. P. k.87-88, zeznania świadka S. E. złożone na rozprawie 7 grudnia 2015 r. k.117 i nagranie 00:01:47-00:13:00, zeznania powoda złożone na rozprawie 7 grudnia 2015 r. k.117 odwrót i nagranie 00:14:15-00:52:00.

Sąd zważył co następuje:

W świetle wydanego wyroku wyżej opisanego i zgłoszonego zarzutu powagi rzeczy osądzonej, w pierwszej kolejności, należało odnieść się do tego zarzutu.

Postanowieniem z 8 stycznia 2015 r. Sąd odmówił odrzucenia pozwu uznając, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzi res iudicata. Wprawdzie w uzasadnieniu wyroku brak jest określenia, że zasądzone zadośćuczynienie jest częściowe, jednak w pozwie (k. 9) w sprawie VII C 30/13 powód wskazał, że kwota 2.148,98 zł. (początkowo przez błąd rachunkowy podana została w wysokości 1.648,98 zł) to część roszczenia z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Powód zastrzegł również w tej sprawie możliwość rozszerzenia powództwa po wydaniu opinii.

Postanowienie to nie zostało zaskarżone.

Należy zauważyć, że po odniesieniu się do zarzutu w/w, istotne okoliczności sprawy były niesporne. Już w odpowiedzi na pozew strona pozwana nie kwestionowała swojej odpowiedzialności za skutki wypadku komunikacyjnego z 21 lipca 2009 r. a także zawartych w wyroku Sądu z 7 lutego 2009 r. ustaleń w zakresie rozmiaru obrażeń powoda, 28 % uszczerbku na zdrowiu, przyczynienia się powoda w 50 % do powstałej szkody. Ustalenia te były wiążące dla Sądy. Wobec powyższego pozostała Sądowi jedynie ocena wysokości zadośćuczynienia adekwatnego do krzywdy, której w wyniku wypadku doznał powód.

Możliwość żądania zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia przewidziana jest dyspozycją art. 445 § 1 k.c. w związku z art. 444 § 1 k.c. Zgodnie ze wskazanymi przepisami, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Krzywda, której naprawienia domaga się powód stanowi niemajątkowy skutek uszkodzenia jego ciała i polega na fizycznych dolegliwościach oraz psychicznych cierpieniach bezpośrednio związanych z jego stanem zdrowia, a także z dalszymi następstwami w postaci odczuwanego dyskomfortu w mobilności, poczuciu niezaradności w codziennych sprawach i ograniczeniu perspektyw zawodowych. Na gruncie art. 445 k.c. przyjmuje się wyłącznie kompensacyjny charakter ochrony majątkowej udzielanej pokrzywdzonemu. Pomimo, że krzywda ma tutaj charakter niemajątkowy, to jednak ustalana przez sąd wysokość świadczenia pieniężnego mającego kompensować krzywdę stanowi zasadniczo możliwie przybliżony ekwiwalent utraconych dóbr. Kompensata majątkowa ma przede wszystkim na celu przewyciężenie przykrych doznań poszkodowanego. Służyć temu ma nie tylko udzielenie jemu należnej satysfakcji moralnej w postaci uznania jego krzywdy wyrokiem sądu, ale także zobowiązanie do świadczenia pieniężnego, które umożliwi pełniejsze zaspokojenie potrzeb i pragnień pokrzywdzonego (zob.: uchwała SN z 8 grudnia 1973 r., III CZP 37/73 - (...), wyrok SN z 22 maja 1990 r., II CR 225/90 - Lex nr 9030, wyrok SN z 11 lipca 2000 r., II CKN 1119/98 - Lex nr 50884 i wyrok SN z 18 listopada 2004 r., I CK 219/04 - Lex nr 146356).

Ustalenie „krzywdy” ma podstawowe znaczenie dla określenia odpowiedniej sumy, która miałaby stanowić jej pieniężną kompensatę. W żadnym razie ustalony stopień utraty zdrowia nie jest równoznaczny z rozmiarem krzywdy i wielkością należnego zadośćuczynienia (zob. wyrok SN z 5 października 2005 r., I PK 47/05 - Mon. Pr. (...)). Przy oznaczeniu zakresu wyrządzonej krzywdy za konieczne uważa się uwzględnienie m.in. rodzaju naruszonego dobra, zakresu (natężenie i czas trwania naruszenia) trwałości skutków naruszenia i stopnia ich uciążliwości (zob.: wyrok SN z 20 kwietnia 2006 r., IV CSK 99/05 - Lex nr 198509, wyrok SN z 1 kwietnia 2004 r., II CK 131/03 - Lex nr

327923, wyrok SN z 19 sierpnia 1980 r., IV CR 283/80 - OSN 1981/5/81 i wyrok SN z 9 stycznia 1978 r., IV CR 510/77 - OSN 1978/11/210). Okoliczności indywidualne, związane z pokrzywdzonym, powinny zostać uwzględnione przy zastosowaniu zobiektywizowanych kryteriów oceny (np. stan rodzinny, ilość dzieci, wiek pokrzywdzonego, itp.; zob.: wyrok SN z 22 czerwca 2005 r., III CK 392/04 - Lex nr 177203 i wyrok SN z 22 sierpnia 1977 r., II CR 266/77 - Lex nr 7980). Wpływ na odczuwanie dyskomfortu związanego z uszkodzeniem ciała może mieć też sytuacja majątkowa pokrzywdzonego. Stwierdzenie krzywdy w konkretnym przypadku powinno uwzględniać obiektywne kryteria oceny fizycznych i psychicznych następstw danego zdarzenia (por. wyrok SN z 14 kwietnia 1990 r., II CR 42/80 - Lex nr 8225).

Ustalając wysokość zadośćuczynienia, Sąd wziął pod uwagę przy ustalaniu krzywdy powoda rodzaj i zakres uszczerbku na zdrowiu powoda, polegającego na wieloodłamowym złamaniu trzonu lewej kości udowej, złamaniu panewki lewego stawu biodrowego bez przemieszczenia, złamaniu dolnego bieguna rzepki lewej bez przemieszczenia oraz zasinieniu i krwawieniu na udach i głowie. Uwzględnił też dwutygodniową powypadkową hospitalizację powoda z zabiegiem operacyjnym repozyycji otwartej i stabilizacji złamanej kości udowej ryglowanym gwoździem śródszpikowym, a także wielomiesięczne poruszanie się powoda o kulach po wyjściu ze szpitala i długotrwałą jego rehabilitację, utrzymującą się nadal w pewnym stopniu dysfunkcję sprawności powoda oraz odczuwane przez niego do chwili obecnej dolegliwości bólowe. Nie bez znaczenia był również fakt rezygnacji przez 30-letniego powoda z dotychczasowej aktywności fizycznej oraz ograniczenia jego możliwości zawodowych, zarobkowych i związanych z tym możliwości utrzymania rodziny (żony i dwojga dzieci). W świetle powyższych okoliczności, Sąd ocenił, że adekwatne zadośćuczynienie wyraża się kwotą 60.000,00 zł. Po uwzględnieniu 50% przyczynienia się powoda i potrąceniu zasądzonego już częściowego zadośćuczynienia (2.148,98 zł.) należało uznać za zasadne żądanie pozwu co do kwoty 27.851,02 zł. W pozostałym zakresie żądanie pozwu jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Odsetki ustawowe zasądzono, zgodnie z żądaniem pozwu, od dnia złożenia pozwu, to jest od 30 lipca 2014 r. po myśli art. 481 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 359 § 1 i 2 k.c. oraz art. 14 ust 1 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz.U. nr 1214, poz. 1152 z późn. zm.).

Mając powyższe ustalenia i rozważania na uwadze, na mocy cytowanych przepisów oraz art. 34 ust 1 ustawy z 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz.U. nr 1214, poz. 1152 ze zm.) orzeczono jak w pkt. I i II wyroku.

O kosztach procesu w punkcie III wyroku rozstrzygnięto na podstawie art. 100 zd. pierwsze in fine k.p.c. (stosunkowe rozdzielenie kosztów). Obie strony poniosły koszty zastępstwa procesowego wynoszące po 2.400 zł. oraz opłatę od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Powód przedstawił zestawienie kosztów w którym wyszczególnił koszty przejazdu z W. do K. na trzy rozprawy w łącznej kwocie 476,40 zł. Powód wygrał proces w 58% należał się więc jemu zwrot kosztów w kwocie 1678 zł. zł (58% z 2.893,40zł). Na podstawie art. 100 zd. pierwsze in fine k.p.c. w związku z art. 113 ust. 1 u.k.s.c., nakazano pozwanemu ubezpieczycielowi uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa kwoty 1667,00 zł tytułem nieuiszczonej przez powoda opłaty sądowej i wydatków na biegłych (w zakresie w jakim przegrał proces: 1.393,00 zł. opłata i 274,00 zł koszt opinii).